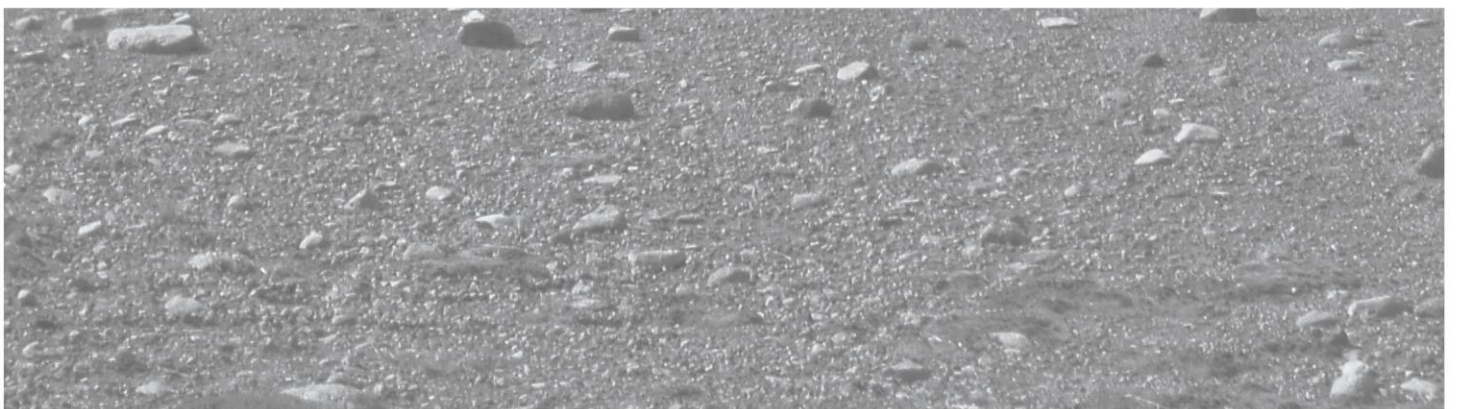

AÐALSKIPULAG BLÁSKÓGABYGGÐAR 2015-2027

Breyting í landi Árgils

16.12.2019

VERK

3502-014

EFLA VERKFRÆÐISTOFA

+354 412 6000 efla@efla.is www.efla.is

Samþykktir

Aðalskipulagsbreyting þessi sem auglýst hefur verið samkvæmt 36. gr. skipulagslaga nr. 123/2010, með síðari breytingum, var samþykkt af sveitarstjórn Bláskógabyggðar þann _____

Aðalskipulagsbreytingin var staðfest af Skipulagsstofnun þann _____

Skipulagsferli

Lýsing aðalskipulagsbreytingar var auglýst frá: _____ með athugasemdafresti til: _____

Aðalskipulagsbreytingin var auglýst frá: _____ með athugasemdafresti til: _____

Skipulagsgögn

Greinargerð þessi með forsendum og umhverfisskýrslu.
Skipulagsuppráttur.

EFNISYFIRLIT

1	INNGANGUR	5
1.1	Skipulagsgögn	5
2	FORSENDUR	5
2.1	Tengsl við aðrar áætlanir	5
2.1.1	Landsskipulagsstefna 2015-2026	5
2.1.2	Aðalskipulag Bláskógabyggðar 2015-2027	6
2.1.3	Deiliskipulag	6
2.2	Minjar	7
3	BREYTING Á AÐALSKIPULAGI	7
4	UMHVERFISÁHRIF	7
4.1	Vægi umhverfisáhrifa	8
4.2	Umhverfisþættir matsspurningar og viðmið	8
4.2.1	Valkostir og samanburður	9
4.2.2	Niðurstaða	10
5	MÁLSMÆÐFERÐ OG UMSAGNARÆÐILAR	10
5.1	Skipulags og matslýsing	10
5.2	Umsagnaraðilar aðalskipulagsbreytingar	11
5.3	Skipulagsferli	11

1 INNGANGUR

Bláskógabyggð vinnur að breytingu á Aðalskipulagi Bláskógabyggðar 2015-2027 skv. 1. mgr. 36 gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Landeigandi Árgils í Bláskógabyggð (landnr. 167054), hefur óskað eftir að afmörkun verslunar- og þjónustusvæðisins VP18 verði breytt og hluti þess skilgreint sem landbúnaðarland. Breytingin er gerð þar sem ekki eru áform um uppbyggingu þjónustu í Árgili.

1.1 Skipulagsgögn

Gerð verður breyting á greinargerð og uppdrætti.

2 FORSENDUR

Forsenda fyrirhugaðrar breytingar er að landeigandi vill breyta landinu í landbúnaðarland. Á landinu, sem er skráð 15 ha (þjóðskrá í des. 2019) er íbúðarhús.

Svæðið er algróið og hallar lítillaga til austurs og suðausturs. Samkvæmt vistgerðarkortlagningu Náttúrufræðistofnunar Íslands er á svæðinu graslendi, skóglendi, mólendi og votlendi. Þar er að finna víðikjarrvist og starungsmýrarvist sem báðar hafa mjög hátt verndargildi.

Landbúnaðarland hefur ekki verið flokkað í Bláskógabyggð en ætla má að um nokkuð gott ræktunarland sé að ræða.

Vestan svæðisins er birkikjarr skv. kortlagningu Skógræktarinnar. Birki fellur undir 61. gr. laga um náttúruvernd og nýtur sérstakrar verndar. Forðast skal röskun birkikjarsins nema brýna nauðsyn beri til.

2.1 Tengsl við aðrar áætlanir

Við breytingu á aðalskipulaginu er horft til eftirfarandi áætlana:

2.1.1 Landsskipulagsstefna 2015-2026

Í landsskipulagsstefnunni eru settar fram áherslur varðandi skipulag dreifbýlis og sjálfbæra nýtingu landbúnaðarlands sem sveitarfélagið þarf að horfa til.

Kafli 2.2. Skipulag í dreifbýli

Fjölgun íbúða tengist einkum búrekstri eða annarri staðbundinni atvinnustarfsemi. Marka skal stefnu um yfirbragð byggðar og annarra mannvirkja í dreifbýlinu og ákvörðun um staðsetningu og hönnun mannvirkja taki mið af byggingarhefðum, landslagi og staðháttum. Gæta skal að hagkvæmni varðandi samgöngur og veitur og byggð skal ekki ganga að óþörfu á svæði sem henta vel til ræktunar eða eru verðmæt vegna náttúruverndar. Flokkun landbúnaðarlands, landslagsgreining og vistgerðarflokkun verði lögð til grundvallar skipulagsákvörðunum. Í aðalskipulagi byggist skipulagsákvæðanir um ráðstöfun lands í dreifbýli til landbúnaðar og annarrar nýtingar á flokkun landbúnaðarlands.

Samræmi breytingarinnar við landsskipulagsstefnu

Flokkun landbúnaðarlands hefur ekki farið fram í sveitarfélaginu. Ætla má að um ágætt landbúnaðarland sé að ræða. Breytingin samræmist landsskipulagsstefnu að því leyti að stuðlað er að því að landbúnaðarland sem hentar vel til slíkrar notkunar verði áfram nýtt til landbúnaðar.

Skv. vistgerðarflokkun Náttúrufræðistofnunar er að finna vistgerðirnar víðkjarrvist og starungsmýrarrvist sem allar eru með hátt verndargildi.

2.1.2 Aðalskipulag Bláskógabyggðar 2015-2027

Aðalskipulag Bláskógabyggðar 2015 – 2027 var staðfest þann 25. maí 2018. Í aðalskipulaginu er svæðið sem breytingin tekur til skilgreint sem verslunar- og þjónustusvæði VP18. Vestan svæðisins er hverfisvernd vegna birkikjarrs.

Í aðalskipulaginu segir m.a. að:

- „Góð landbúnaðarsvæði verða áfram nýtt til landbúnaðar.
- Landbúnaður verði eflur sem atvinnugrein og leitað leiða til uppbyggingar stoðgreina hans.
- Heimiluð er uppbygging á landspildum að lágmarki 3 ha að stærð (smábýlum) m.a. til áhugabúskapar ef um fasta búsetu er að ræða, enda styrki það nýtingu núverandi veitukerfa, hamli ekki eðlilegri landbúnaðarstarfsemi né spilli góðum landbúnaðarsvæðum eða verndarsvæðum.
- Leitast skal við að láta mannvirki falla sem eðlilegast að umhverfinu og nærliggjandi byggð og hafa sem minnst áhrif á náttúru og landslag“.

Á landbúnaðarsvæðum er fyrst og fremst gert ráð fyrir byggingum og starfsemi sem tengist landbúnaði. Leitast skal við að staðsetja ný hús í námunda við þá byggð sem fyrir er til að nýta sem best tengingar við þjóðvegi og önnur dreifikerfi sem eru fyrir hendi. Útihús og aðrar byggingar tengdar landbúnaði skulu að jafnaði reistar í tengslum við önnur hús á jörðinni.

Hverfisvernd:

Samfelld svæði þar sem er birkikjarr og/eða birkiskógur eru auðkennd á skipulagsuppdrætti. Svæðin eru afmörkuð skv. kortlagningu Skógræktarinnar. Heildarstærð birkikjarrs og birkiskóga er um 10.000 ha. Einungis er heimilt að gróðursetja íslenskar trjátegundir í birkiskóga og birkikjarr. Halda skal byggingaframkvæmdum í lágmarki. Hverfisverndarsvæðið er utan þess svæðis sem breytingin nær yfir.

Samræmi breytingarinnar við gildandi aðalskipulag

Breytingin samræmist stefnu aðalskipulags að því leyti að góð landbúnaðarsvæði verða nýtt til landbúnaðar. Árgil er skráð 15 ha að stærð og á slíkum spildum er heimiluð uppbygging, m.a. til áhugabúskapar ef um fasta búsetu er að ræða. Jörðin er nálægt vegum og veitum og einnig byggingum á nágrannajörðum.

2.1.3 Deiliskipulag

Ekkert deiliskipulag er í gildi.

2.2 Minjar

Aðalskráningu fornminja er lokið í þéttbýlum þremur í Bláskógabyggð en ólokið í dreifbýlinu.

Ef fram koma áður óþekktar fornleifar á framkvæmdartíma, sbr. 24. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012, verður þegar haft samband við Minjastofnun Íslands og framkvæmd stöðvuð uns fengin er ákvörðun Minjastofnunar um hvort halda megi áfram og með hvaða skilmálum.

3 BREYTING Á AÐALSKIPULAGI

Gerð er breyting á greinargerð og uppdrætti.

Breytingar á uppdrætti:

Verslunar- og þjónustuvæðið VP18 er minnkað úr 11 ha í 9 ha.

Breytingar á greinargerð:

Gerð er breyting á töflu í kafla 2.4.3 um verslun og þjónustu.

Í gildandi skipulagi er eftirfarandi texti:

NR	HEITI	LÝSING	JÖRÐ
Vp18	Neðri-Dalur, Árgil, Stallar	Gert er ráð fyrir uppbyggingu þjónustu fyrir íbúa og ferðamenn. Stærð svæðis er allt að 11 ha.	Neðri-Dalur, Árgil, Stallar

Í breyttu skipulagi verður eftirfarandi texti:

NR	HEITI	LÝSING	JÖRÐ
Vp18	Neðri-Dalur, Stallar	Gert er ráð fyrir uppbyggingu þjónustu fyrir íbúa og ferðamenn. Forðast skal rask á vistgerðum með hátt verndargildi, eftir því sem hægt er. Stærð svæðis er allt að 9 ha.	Neðri-Dalur, Stallar

Í Árgili er skv. gildandi aðalskipulagi, kafla 2.4.1 um landbúnaðarland, heimilt að byggja upp landbúnaðarstarfsemi. Leitast skal við að láta mannvirki falla sem eðlilegast að umhverfinu og nærliggjandi byggð og hafa sem minnst áhrif á náttúru og landslag.

4 UMHVERFISÁHRIF

Líkleg áhrif af stefnu aðalskipulagsbreytingarinnar eru metin skv. lögum um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Markmið laganna er að draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum og jafnframt stuðla að því að tekið sé tillit til umhverfissjónarmiða við áætlanagerð.

Umhverfismatinu er ætlað að:

- Nýtast við ákvarðanatöku í skipulagsvinnunni.
- Upplýsa um möguleg umhverfisáhrif stefnunnar.

- Undirbyggja og rökstyðja ákvarðanatöku í skipulagsgerð.
- Aðstoða við val á milli skipulagskosta með samanburði á umhverfisáhrifum þeirra.

Í skipulagsgerðinni er umhverfismat áætlana jafnframt mikilvægt til að tryggja samræmi á milli stefnu-miða í mismunandi málaflokkum skipulagsins og tryggja að umhverfismarkmiðum sveitarfélagsins sé haldið á lofti. Niðurstaða umhverfismatsins nýtist til að bregðast við hugsanlega neikvæðum umhverfis-áhrifum með breytingu á stefnu eða mótun á mótvægisáðgerðum. Umhverfismatið byggir á fyrir- liggjandi upplýsingum um grunnástand umhverfis.

4.1 Vægi umhverfisáhrifa

Í leiðbeiningum Skipulagsstofnunar um umhverfismat áætlana segir; „*Vægi umhverfisáhrifa fer almennt eftir eðli, gerð, umfangi, tíðni og tímalengd breytinganna sem eru fyrirséðar á umhverfinu.*“ Við mat á vægi áhrifa er litið til þess hvort áhrifin séu marktæk á svæðis-, lands-, eða heimsvísu og nái til fjölda fólks og þess hvort áhrifin séu óafturkræf og til langs tíma. Áhrifin geta verið jákvæð, neikvæð, óveruleg eða óviss.

TAFLA 1. Vægi áhrifa.

Skilgreining	Skýring
Jákvæð áhrif +	Áhrif áætlunar á umhverfisþátt/-þætti eru talin til bóta fyrir umhverfið eða bæta hag þorra íbúa og/eða gesta á beinan eða óbeinan hátt. Breytingin sem hlýst af framfylgd áætlunarinnar eru yfirleitt varanleg og geta verið staðbundin en er yfirleitt á svæðis-, lands-, eða heimsvísu. Áhrifin samræmast lögum og reglugerðum, stefnumörkun stjórnvalda og alþjóðasamningum sem Ísland er aðili að.
Engin eða óveruleg áhrif 0	Áhrif framkvæmdar eða áætlunar á umhverfisþátt/-þætti eru engin eða minniháttar, með tilliti til umfangs svæðis og viðkvæmni þess fyrir breytingum, ásamt fjölda fólks sem verður fyrir áhrifum. Áhrifin eru í mörgum tilfellum tímabundin og að mestu afturkræf. Áhrif eru oftast stað-, eða svæðisbundin. Áhrifin samræmast ákvæðum laga og reglugerða, almennri stefnumörkun stjórnvalda eða alþjóðasamningum sem Ísland er aðili að.
Neikvæð áhrif -	Áhrif af áætluninni eru talin skerða eða rýra gildi tiltekna umhverfisþátta/-þátta á beinan eða óbeinan hátt eða valda ónæði, óþægindum, heilsutjóni eða auknu raski fyrir íbúa og/eða gesti. Áhrifin geta verið varanleg og/eða óafturkræf, staðbundin eða á lands-/heimsvísu. Áhrifin geta að einhverju leiti stangast á við ákvæði laga, reglugerða, stefnumarkana stjórnvalda eða alþjóðasamninga sem Ísland er aðili að.
Óviss áhrif ?	Ekki er vitað um eðli eða umfang umhverfisáhrifa á tiltekna umhverfisþætti, m.a. vegna skorts á upplýsingum, tæknilegra annmarka eða skorts á þekkingu. Það getur verið unnt að afla upplýsinga um áhrifin með frekari rannsóknum eða markvissri vöktun. Þá geta áhrif verið háð útfærslu framkvæmdar.

4.2 Umhverfisþættir matsspurningar og viðmið

Umhverfisþáttur er tiltekinn þáttur, s.s. gróðurfar, landslag eða félagslegir þættir, sem taldir eru geta orðið fyrir áhrifum af framkvæmdum og aðgerðum sem leiðir af þeirri stefnu sem skoðuð er hverju sinni. Í matslýsingu voru tilteknir þeir umhverfisþættir sem líklegt væri að yrðu valdir til umfjöllunar í umhverfisskýrslu.

Áhrif af stefnu aðalskipulagsins á einstaka þætti umhverfisins eru metin og gefin einkunn, m.a. eftir því hvort þau eru talin jákvæð eða neikvæð. Forsendur við mat á umhverfisáhrifum byggja á tveimur meginþáttum sem eru:

- Viðmið í lögum og reglugerðum, stefnumótun stjórnvalda og skuldbindingar á alþjóðavísu.
- Greining á einkennum og vægi áhrifa á einstaka umhverfisþætti skv. fyrirbyggjandi gögnum.

Við matið er horft til neðangreindra umhverfisþátta og leitast við að svara matsspurningum:

TAFLA 2 Umhverfisþættir, matsspurningar og viðmið.

UMHVERFISÞÁTTUR	MATSSPURNING	VIÐMIÐ
Jarðmyndanir	Hefur breytingin áhrif á jarðmyndanir sem njóta verndar eða þykja sérstæðar?	Lög um náttúruvernd nr. 60/2013, áhersla á 61. gr. Landsskipulagsstefna 2015-2026.
Gróður og dýralíf	Hefur breytingin áhrif á gróður og dýralíf?	Lög um náttúruvernd nr. 60/2013, áhersla á 61 og 62. gr.
Ásýnd og landslag	Hefur breytingin áhrif á ásýnd og landslag?	Lög um náttúruvernd nr. 60/2013, 69. gr. Landsskipulagsstefna 2015-2026.
Samfélag	Hefur breytingin áhrif á atvinnulíf? Stuðlar breytingin að styrkingu byggðar? Hefur breytingin áhrif á tekjustofna sveitarfélagsins?	Aðalskipulag Bláskógabyggðar 2015 – 2027. Landsskipulagsstefna 2015-2026.
Minjar og verndarsvæði	Hefur breytingin áhrif á fornminjar? Hefur breytingin áhrif á náttúruminjar? Hefur breytingin áhrif á verndarsvæði?	Aðalskipulag Bláskógabyggðar 2015 – 2027. Lög nr. 80/2012 um menningarminjar. Landsskipulagsstefna 2015-2026. Náttúruminjasrá.
Heilsa og öryggi	Hefur breytingin áhrif á hljóðvist og/eða loftgæði? Er hættu á mengun af völdum breytingarinnar?	Aðalskipulag Bláskógabyggðar 2015 – 2027. Landsskipulagsstefna 2015-2026. Reglugerð um fráveitur og skólp nr. 798/1999, með síðari breytingum.

4.2.1 Valkostir og samanburður

Bornir eru saman eftirfarandi valkostir:

- Breytt skipulag. Verslunar- og þjónustusvæðið VÞ18 verður minnkað um 2 ha og því breytt í landbúnaðarland.
- Núll – kostur. Verslunar- og þjónustusvæðið verður óbreytt.

Samanburður

Breytt skipulag: Engar þekktar jarðmyndanir sem njóta verndar eru innan svæðisins. Áhrif á jarðmyndanir eru **óverulegar**. Svæðið er gróið og þar finnast vistgerðir með hátt verndargildi. Settir eru skilmálar um að forðast skuli rask á þeim. Verði af frekari uppbyggingu má gera ráð fyrir að gróður raskist. Hins vegar er stuðlað að því að land sem ætla má að sé gott landbúnaðarland verði notað sem slíkt. Áhrif á gróður eru metin **jákvæð/neikvæð**. Mannvirki hafa alla jafnan áhrif á ásýnd en svæðið hefur þegar byggst upp að einhverju leyti. Áhrif á ásýnd og landslag eru metin **óveruleg**. Uppbygging hefur jákvæð áhrif á atvinnulíf, einkum á meðan á framkvæmdum stendur, og atvinnutækifæri styrkja byggð og

tekjustofna sveitarfélagsins. Áhrif á samfélag eru **jákvæð**. Engar þekktar minjar eru innan svæðisins og eru áhrif á verndarsvæði metin **óveruleg**. Gert er ráð fyrir að frágangur á fráveitu verði með fullnægjandi hætti, skv. reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólp, og því á ekki að vera hætta á mengun vegna hennar. Áhrif á heilsu og öryggi eru metin **óveruleg**.

Núll kostur: Engar þekktar jarðmyndanir sem njóta verndar eru innan svæðisins. Áhrif á jarðmyndanir eru **óverulegar**. Svæðið er gróðið og þar finnast vistgerðir með hátt verndargildi. Verði af frekari uppbyggingu má gera ráð fyrir að gróður raskist og ekki er stuðlað að nýtingu góðs landbúnaðarlands til landbúnaðarnota. Áhrif á gróður eru metin **neikvæð**. Mannvirki hafa alla jafnan áhrif á ásjón en svæðið hefur þegar byggst upp að einhverju leyti. Áhrif á ásjón og landslag eru metin **óveruleg**. Uppbygging hefur jákvæð áhrif á atvinnulíf, einkum á meðan á framkvæmdum stendur, og atvinnutækifæri styrkja byggð og tekjustofna sveitarfélagsins. Áhrif á samfélag eru **jákvæð**. Engar þekktar minjar eru innan svæðisins og eru áhrif á verndarsvæði metin **óveruleg**. Gert er ráð fyrir að frágangur á fráveitu verði með fullnægjandi hætti, skv. reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólp, og því á ekki að vera hætta á mengun vegna hennar. Áhrif á heilsu og öryggi eru metin **óveruleg**.

4.2.2 Niðurstaða

BREYTINGAR							
	Jarð- myndanir	Gróður, dýralíf		Ásjón, landslag	Sam- félag	Minjar og verndarsvæði	Heilsa og öryggi
Breytt aðalskipulag	0	+	-	0	+	0	0
Núll kostur	0	-	-	0	+	0	0

Niðurstaða

Með breytingunni er stuðlað að því að land sem ætla má að sé gott landbúnaðarland verði áfram í slíkum notum. Eftir sem áður er talið nægilegt framboð á svæðum fyrir verslun- og þjónustu í sveitarfélaginu. Á hluta svæðisins finnast vistgerðir með hátt verndargildi og eru settir skilmálar um að forðast skuli rask á þeim eftir því sem hægt er.

5 MÁLSMEÐFERÐ OG UMSAGNARAÐILAR

Aðalskipulagsbreytingin er unnin skv. skipulagslögum nr. 123/2010.

5.1 Skipulags og matslýsing

Lýsingin var kynnt frá 27. nóvember til 18. desember 2019. Umsagnir bárust frá Skipulagsstofnun, Minjastofnun Íslands og Vegagerðinni.

5.2 Umsagnaraðilar aðalskipulagsbreytingar

Umsagnaraðilar við breytinguna eru eftirtaldir:

- Skipulagsstofnun
- Umhverfisstofnun
- Heilbrigðiseftirlit Suðurlands
- Vegagerðin
- Veðurstofan

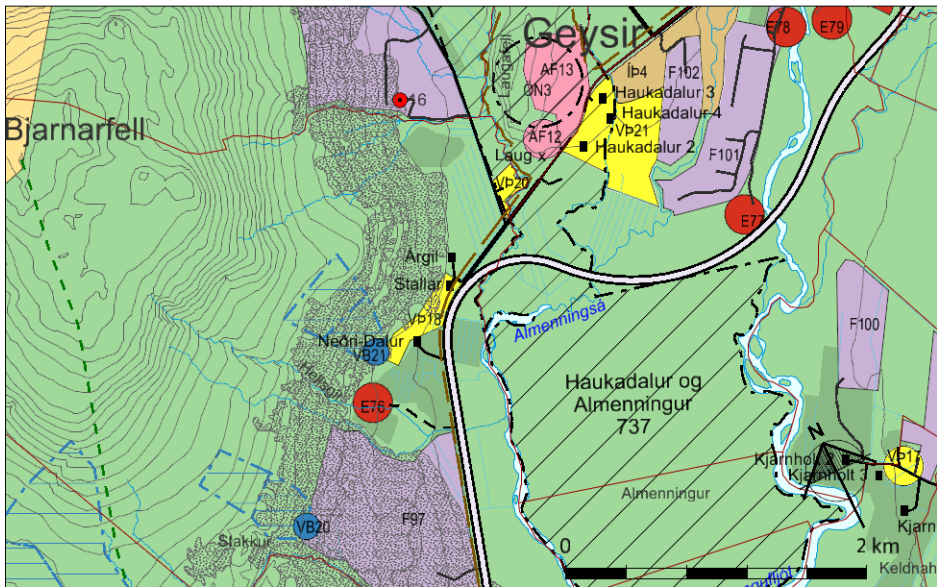
5.3 Skipulagsferli

Gert er ráð fyrir að aðalskipulagsbreytingin verði auglýst í jan./feb. 2020 og staðfest með auglýsingu í B-deild stjórnartíðinda í mars/apríl 2020.

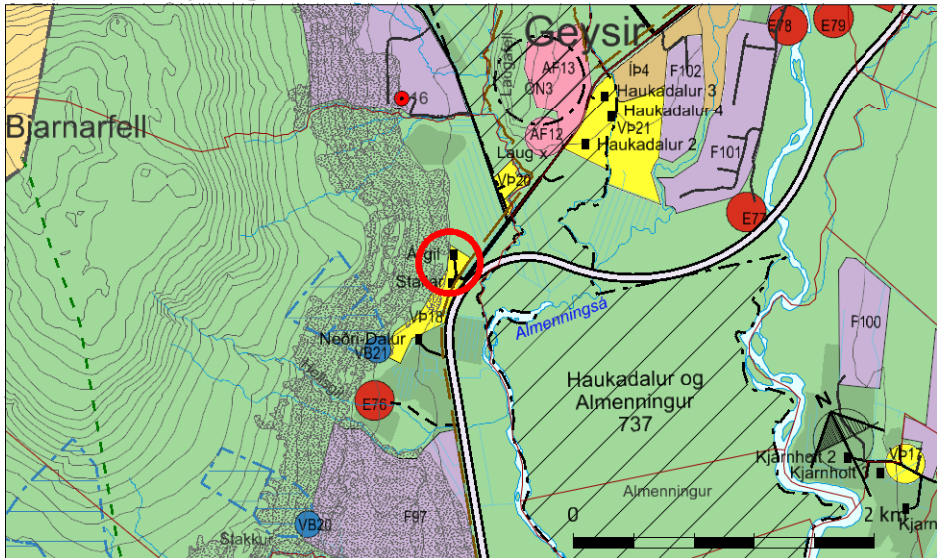

BLÁSKÓGABYGGÐ Aðalskipulag 2015-2027

Breyting í landi Árgils

Breytt aðalskipulag í mkv. 1:50.000.

Gildandi aðalskipulag í mkv. 1:50.000.

ATVINNA OG BYGGÐ

- F Fristundabyggð
- Landbúnaðarsvæði
- VP Verslunar- og þjónustusvæði
- AF Afbreytingar- og ferðamannasvæði
- E Efnistöku- og efnislosunarsvæði

SAMGÖNGUR OG VEITUR

- Stofnvegir
- Tengivegir
- Héraðsvegir/landsvegir
- Reiðleiðir

TAKMARKANIR Á LANDNOTKUN

- Svæði á náttúruminjaskrá
- Hverfisvernd
- Hverfisvernd - birkiskógur/birkikjarr
- VB Vatnsból
- Vatnsvernd grannsvæði
- Vatnsvernd fjarssvæði

TÁKN TIL SKÝRINGAR

- Landamerki, ekki tæmandi
- Ræktað land
- Þéttbýli

SKIPULAGSGÖGN

Aðalskipulagsuppráttur í mkv. 1:50.000.
Greinargerð og umhverfisskýrsla.

KORTAGRUNNAR

IS50v frá Landmælingum Íslands.
Loftmyndir frá Loftmyndum ehf.
Hnitakerfi er í ISN93.

BLÁSKÓGABYGGÐ

Breyting í landi Árgils

Verk: 3502-014	Dags: 16.12.2019
Mkv. 1:50.000 í A4	Breytt:
Unnið: IS	Rýnt:
Samþykkt:	